

ZÁKON

ze dne 2014,

kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Čl. I

Změna zákona o veřejném zdravotním pojištění

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 242/1997 Sb., zákona č. 2/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 167/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 459/2000 Sb., zákona č. 176/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 285/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 422/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 123/2005 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 47/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 340/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 57/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 137/2008 Sb., zákona č. 270/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 59/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb. a nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 238/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 11 odst. 1 se písmeno i) zrušuje.
Dosavadní písmena j) a k) se označují jako písmena i) a j).
2. V § 11 odst. 1 písmeno i) se slova „regulačního poplatku podle § 16a odst. 1 písm. d) a o zaplacení“ zrušují.
3. V § 11 odst. 1 písmeno j) se slova „regulační poplatky a“ zrušují.
4. V § 12 se písmeno m) zrušuje.
Dosavadní písmeno n) se označuje jako písmeno m).
5. § 16a se včetně nadpisu zrušuje.
6. V nadpisu § 16b se slova „regulačních poplatků a“ zrušují.

7. V § 16b odst. 1 větě první se slova „regulační poplatky podle § 16a odst. 1 písm. a) až d) a za“ a slova „5 000 Kč, u dětí mladších 18 let, včetně kalendářního roku, ve kterém dovršily 18. rok věku, a u pojištěnců starších 65 let, včetně kalendářního roku, ve kterém dovršili 65. rok věku, ve výši“ se zrušují.
8. V § 16b se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:
„(2) Poskytovatel lékařské péče je povinen sdělovat zdravotním pojišťovnám současně s vyúčtováním za příslušné období informace o doplatecích vybraných za plně nebo částečně hrazené léčivé přípravky nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely s uvedením čísla pojištěnce, dne vydání plně nebo částečně hrazeného léčivého přípravku nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely a výše doplatku, který se započítává do limitu podle odstavce 1.“
Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.
9. V § 16b odst. 3 větě první a druhé se slova „regulačních poplatků a“ a slova „podle § 16a odst. 7 a 8“ zrušují a za slovy „oznámených poskytovateli“ se doplňují slova „lékárenské péče“.
10. V § 43 odstavec 2 větě první a druhé se slova „regulačních poplatků podle § 16a a“ zrušují
11. V § 53 odst. 1 větě druhé v části za středníkem se slova „regulačních poplatků, které se započítávají do limitu podle § 16b a doklady o zaplacení“ zrušují.

Čl. II

Přechodná ustanovení

Zápočet částek uhrazených pojištěncem nebo za něj jeho zákonným zástupcem pro účely limitů přede dnem účinnosti tohoto zákona se provede podle zákona ve znění účinném přede dnem účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna souvisejících zákonů

Čl. III

Změna zákona o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky

Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění zákona č. 592/1992 Sb., zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 60/1995 Sb., zákona č. 149/1996 Sb., zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 305/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 69/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 49/2002 Sb., zákona č. 420/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb. a zákona č. 458/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 5 písmeno e) se slova „regulační poplatky a“ zrušují.
2. V poznámce pod čarou 1b se slova „16a a“ zrušují.
3. V § 7 odst. 1 písmeno a) větě druhé se slova „regulační poplatky a“ zrušují.

Čl. IV

Změna zákona o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách

Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 15/1993 Sb., zákona č. 60/1995 Sb., zákona č. 149/1996 Sb., zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 49/2002 Sb., zákona č. 420/2003 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 351/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 369/2011 Sb. a zákona č. 458/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 13 písmeno e) se slova „regulační poplatky a“ zrušují.
2. V poznámce pod čarou 1b se slova „16a a“ zrušují.
3. V § 17 odst. 1 větě první se slova „regulační poplatky a “ zrušují.

ČÁST TŘETÍ

Čl. V

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část:

Popis současného právního stavu :

Části zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, navrhované předkladateli ke zrušení, se součástí zákona staly jeho změnou přijatou zákonem č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů v části čtyřicáté. Ke změně došlo přijetím rozsáhlého pozměňovacího návrhu předloženého v průběhu druhého čtení jako typický „přílepek“ – tedy bez možnosti dostatečného posouzení a projednání v řádném legislativním procesu – jenž není v legislativní tvorbě přípustný, což potvrdila již judikatura Ústavního soudu.

Přijetím návrhu došlo pro občany, zejména pak pro nízkopříjmové, sociálně slabé a sociálně ohrožené skupiny, k výrazným negativním změnám spočívajícím v zavedení spoluúčasti občanů na hrazení zdravotní péče formou regulačních poplatků. Principy a výše regulačních poplatků, výjimky z povinnosti regulační poplatky hradit, jejich limity a limity doplatků na léčiva nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely jsou obsaženy zejména v § 16a a § 16b zákona. Návrh na zrušení regulačních poplatků a doplatků obsažený ve sněmovním tisku č. 504 projednala a přijala Sněmovna na konci roku 2008. Návrh zákona byl Senátem vrácen do Sněmovny s pro předkladatele nepřijatelnými pozměňovacími návrhy a v této nepřijatelné podobě byl Sněmovnou dne 11.2.2009 přijat těsnou většinou hlasů. Také další dva návrhy obsažené ve sněmovních tiscích č. 735 (poslanecký návrh zákona) a 739 (návrh předložený krajským zastupitelstvem) byly Senátem vráceny do Sněmovny a zde v závěrečném hlasování těsně neprošly.

Důvod předložení :

- 1) I nadále se předkladatelé ztotožňují s výhradami k zavedení regulačních poplatků ve zdravotní péči.
- 2) Zrušení poplatků může výrazně ulehčit situaci osobám potřebujícím zdravotní péči ohroženým v současné době také stále trvajícími dopady ekonomické krize a zhoršením jejich sociální situace. Jejich postavení se zhoršilo ještě více zavedením daňových úprav, které mají přímý dopad na zvýšení jejich výdajů.
- 3) Úplné a celoplošné zrušení poplatků a doplatků zákonem je „nejčistším“ řešením stávající situace v rámci celé ČR i v rámci jednotlivých krajů.

Předkládaný návrh zákona nezasahuje do ustanovení zákonů, jimiž dochází ke změně zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 551/1991 Sb. a zákona č. 280/1992 Sb. s účinností od 1.1.2015.

Současná praxe ukazuje, že mnoho lékařů a zdravotnických zařízení nepostupuje zcela v souladu s platnou právní úpravou pokud jde o regulační poplatky. Vybrané poplatky se nedostávají zpět do systému, ale jsou příjmem těch, kteří je vyberou. Dále praxe ukázala, že regulační poplatky nepřinesly žádný přínos do systému v tom smyslu, že by zdravotnictví mělo dostatek peněz. Naopak tyto se ztrácejí v neopodstatněných výdajích zdravotních pojišťoven mimo zdravotní péči. To však nebylo účelem zavedení regulačních poplatků a je to i v rozporu s tím, proč Ústavní soud souhlasil s jejich zavedením, tedy s regulační funkcí zdravotnických poplatků. Proto se navrhuje jejich zrušení.

Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie

Předkládaný návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Sleduje odstranění důsledků, k nimž došlo při schvalování zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů a zavedením regulačních poplatků ve zdravotnictví. Jeho účelem je zaručit právo na bezplatnou zdravotní péči na základě veřejného zdravotního pojištění za podmínek stanovených zákonem tak, jak je zakotvuje čl. 31 věta druhá Listiny základních práv a svobod. Návrh není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána ani s právem Evropské unie.

Předpokládaný finanční dopad navrhované právní úpravy:

Návrh nebude mít negativní, dopady do státního i dalších veřejných rozpočtů, jelikož tzv. regulační poplatky nejsou příjmem ani státního rozpočtu ani systému veřejného zdravotního pojištění. Navrhovatelé však předpokládají pozitivní dopad do životních nákladů sociálně slabších skupin obyvatelstva a návrat principu solidarity do zdravotnictví.

Další specifikace

Návrh nemá dopad na podnikatelské prostředí, ani na životní prostředí. Z hlediska sociálních dopadů je návrh pozitivní zejména pokud jde o sociálně slabší skupiny obyvatelstva. Nemá ani žádné dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

Zvláštní část :

K čl. I

Ze zákona o veřejném zdravotním pojištění se vypouští všechna ustanovení týkající se regulačních poplatků, nově zavedených zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Na hrazení doplatků za léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely částečně hrazené ze zdravotního pojištění se nově zavádí limit 2 500 Kč na kalendářní rok. Informace o výši doplatků u jednotlivých pojištěnců předávají pojišťovně poskytovatelé lékařské péče. Evidenci doplatků a navrácení doplatků nad stanovený limit zpět pojištěnci provádějí zdravotní pojišťovny.

K čl. II

Přechodným ustanovením je zabezpečeno, aby byl řádně zajištěn a proveden zápočet pojištěncem nebo za něj jeho zákonným zástupcem uhrazených částech započítávaných do limitu.

K čl. III (body 1 až 3)

Ze zákona o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky se vypouští všechna ustanovení týkající se regulačních poplatků, nově zavedených zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

K čl. IV

Ze zákona o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách se vypouští všechna ustanovení týkající se regulačních poplatků, nově zavedených zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

K čl. V

Navrhuje se nabytí účinnosti předloženého zákona prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení. Umožní se tak pojištěncům i zdravotnickým zařízením lépe určit den, od něhož již regulační poplatky nebudou placeny. Regulační poplatky vybrané od 1. ledna 2008 až do dne účinnosti navrženého zákona se nebudou vracet a zůstanou příjmem zdravotnického zařízení.

V Praze dne 18. února 2014

Předkladatelé:

Soňa Marková, v.r.

Stanislav Mackovík, v.r.

